

Eötvös József Általános Iskola

Vásárosnamény

AZ ISKOLA TÖRTÉNETE

Hitelt érdemlő adattal arra nézve nem rendelkezik a város, hogy a településen mikor vette kezdetét az iskolai oktatás. A református egyház anyakönyve szerint már 1774-ben rendelkezett iskolával. Az anyakönyv 4. oldalán az „oskolamester” neve is szerepel:

„… Mándi Károly, aki a sárospataki kollégiumból hozatott oskolamesternek…”

A XVII. Században a nagyhírű pataki iskola a településen működő református felekezeti elemi fokú iskolának ún. „anyaiskolája” volt. Hosszú éveken át az is maradt. Ehhez az „anyaiskolához” tartozott sok község elemi fokú iskolája, mint „partikula” vagyis az „anyaiskolának” kihelyezett résziskolája, alsóbb tagozata, előkészítő iskolája. A partikulában az anyaiskola tantervei és tankönyvei szerint tanítottak az anyaiskolából kiküldött tanítók, „oskolamesterek”. Az iskolai törvények is azonosak voltak és a tanulók a partikulában befejezett tanulmányaikat az anyaiskolában folytathatták. A partikulák tanítói a papnak készülő nagyobb diákok közül kerültek ki. Ők rendszerint külföldi egyetemeken kívánták tanulmányaikat folytatni, s ennek anyagi alapját a partikulában végzett tanítással szerezték meg. A tanító a partikulákban lakást és kosztot természetben kapott, s ezen felül még pénzübeni vagy természetbeni juttatást. Ebből gyűjtötte össze későbbi tanulmányainak gazdasági fedezetét. Az 1831-32-es tanévben 24 leány és 32 fiúgyermeket írtak be az iskolába. Az összes létszám 56 fő, de a mulasztások igen magasak. Gyakori a 63, 50, 45 napos mulasztás. Emellett 6 fiú és 16 lány egyszer sem volt iskolában. „állandó beteg” 3 tanuló volt.

Az iskolák történetéről hiteles feljegyzés kevés van. Az első református felekezeti iskola 1781-ben nyílt meg, amelynek első rektora Aszalay Mihály volt. A felekezeti iskola Lónyai Menyhért egyházi főkurátor költségén épült fel, ki abban az időben Magyarország miniszterelnöke volt. A felekezeti iskola 1910-ben szűnt meg. Ugyanebben az évben az izraelita hitközségnek is volt külön felekezeti iskolája Weinberg Mór tanítóval. A községben működött egy magán elemi iskola Szabó Lilla tanító vezetése mellett nyilvánossági joggal. Ez iskolában főként a földesurak gyermekei jártak nemcsak Naményból, hanem a közelebbi vidékről is. Az állami iskola 1904-ben szerveztetett és 1904. szeptember 1-jén nyílt meg 3 tanteremmel. Első igazgatója Kántor József, a tantestület tagjai Dicsnyi Mária és Weinberg Mór. Ez utóbbit az izraelita elemi iskolából vette át az állam. Ez évben a tankötelesek száma elérte a 280-at, átlagosan 80 tanuló jutott egy tanteremre. De mivel sok olyan tanuló akadt, akik 10-11 évig csak az első osztályba iratkozhattak be, így az első osztály létszáma 110 és 120 fő között váltakozott. Az iskola bérelt helyiségekben volt elhelyezve. 1905-ben épült fel az emeletes állami iskola 3 tanteremmel és 1 igazgatói lakással. Ez évben az iskolát tanteremre fejlesztette az állam. Ezt az iskolát református felekezeti a református egyház felsőbb egyházi hatóságainak jóváhagyása mellett 1910-ben egyelőre 25 évre beszüntette, s eközben az állami iskola örvendetes fejlődésnek indult. 1928-ban az államkincstár a község támogatásával a Rákóczi úton egy újabb két tanterem iskolát építtetett tanítói lakással együtt. Azonban már 1929-es esztendőben az 5 tanterem kevésnek bizonyult a tanulók befogadására, ezért a község átalakította az igazgatói lakást és irodát tanteremké. 1942-ig valamennyi iskola 6 osztályos elemi népiskola, 1942-től átalakulnak 8 osztályos népiskolává. Az épületek állaga és a tanterem tárgyi felszereltsége igen sok kívánnivalót hagy maga után. Ez a felekezeti iskolákban minduntalan visszatérő és megoldhatatlannak látszó gond. 1945 után az oktatás helyzete megváltozik. A fordulat évében az iskolák államosítása létrejön, a továbbtanulók száma főiskolán és egyetemen jelentősen emelkedik (évente 50-150 fő), s Vásárosnaményban is 1952-ig több új, a kulturális lehetőségeit jelentősen kiszélesítő oktatási és népművelési intézmény, továbbá közegészségügyi szervek jönnek létre, megváltozik a foglalkoztatottsági és kereső arány is. 1948-ban megtörtént az iskolák államosítása, majd fokozatosan megteremtődik a személyi és tárgyi feltételei annak, hogy mindenki tanuljon legalább 8 osztályos általános iskolában, s azt minél többen be is fejezzék. Mindezek eredményeként fokozatosan csökkent az analfabéták, a csak néhány osztályt végzettek száma. 1952-ben Vásárosnaményban középiskola nyílt. Ezek következtében nőtt a tanult emberek száma.

Igazgató: Filep Sándor

Kapcsolat:

Eötvös József Általános Iskola

4800 Vásárosnamény

Rákóczi utca 6-12

Telefon/Fax: 06-45/470-227

06-45/470-225, 06-45/472-176

E-mail: suli4800@freemail.hu